

teter indenfor de forskellige Egne af Landet, og deraf vilde følge, at absolutte Majoriteter maatte tilsidesættes til Fordel for Minoriteter. Med andre Ord, deraf vilde følge, at en Kandidat, som i sin Kreds havde opnaaet et større Stemmetal end alle andre Partier tilsammen i den vedkommende Kreds, vilde komme til at vige for en Mindretalsmand, og dette vilde ganske sikkert vække den allerstørste Utilfredshed blandt Vælgerne; man vilde finde, at det var en Krænkelser af et Retfærdighedskrav, som man ikke vilde taale, og jeg synes med nogen Ret. Men Følgen deraf vilde ogsaa blive, at det var kun tilsyneladende, man byggede Valget paa 80 Kredsvalg og 40 Tillægsmandater, thi i Virkeligheden vilde Konsekvensen deraf jo blive, at baade Kredsmandaternes Tal og Suppleringsmandaternes Tal vilde blive flydende, variable, kun med den Begrænsning, at de to Tal tilsammen skulde give den Sum, som var Udtryk for Medlemsantallet i Folketinget, saaledes som det nu var blevet fastsat, i det Tilfælde, jeg her omtaler, altsaa 120. Thi naar 5 Kredsvalg skulde tilsidesættes for Minoriteter, vilde det altsaa sige, at i Virkeligheden blev der kun 75 kredsvalgte Medlemmer af Folketinget og 45 valgte ved Suppleringsmandat. Det var det Resultat, man vilde komme til ved paa det her skitserede Grundlag at behandle Valget i September 1920, og Forholdet kunde blive endnu mere grelt ved følgende Valg.

Jeg er derfor standset ved den Fremgangsmaade, som ogsaa har været drøftet i Valglovskommissionen, at fastsætte Kredsmandaternes Tal absolut og derefter det fornødne Antal Suppleringsmandater til at opnaa den ligelige Repræsentation for de forskellige Partier under Hensyn til deres Styrke. Derved opnaar man ogsaa Gennemførelse af Enkeltkredsvalg i Renkultur, saaledes at i enhver Valgkreds vil den Kandidat være valgt, som faar flere Stemmer end nogen anden i Valgkredsen opstillet Kandidat. Derigennem vil Enkeltmandskreds-Princippet være fastholdt ubetinget.

I Valglovskommissionens Betænkning findes der en Række interessante Udtalelser baade om Fordelene ved det nugældende System og om de Ulemper, som man mener en Tilbagevenden til Valg i Enkeltmandskredse med Suppleringsmandater vilde medføre. Da det er klart, at man ved en saadan Ændring nødvendigvis maa gaa til en Reduktion af Valgkredsenes Tal, om ikke Medlemstallet i Folketinget skal blive aldeles urimelig stort, større end Tilfældet er nu,

har man indvendt, at Konsekvensen vilde blive, at Valgkredsenes vilde blive meget store, at de vilde blive uhaandterlige, om jeg maa bruge det Udtryk, man vilde ikke kunne gennemagitere Kredse af den Størrelse, i alt Fald ikke i det Omfang, hvori Agitationen nu kan drives. Jeg kan ikke give Ret i denne Betragtning. At Kredsenes maa blive større, naar Antallet indskrænkes, det er klart, men det vil fremgaa af det Kort over Valgkredsoplægningen, som vil blive tilstillet det høje Ting, at Kredsenes, hvis man reducerer Antallet til 80, ikke vil faa en saadan Størrelse, at en effektiv Agitation ikke kan gennemføres i dem.

Saa har man nævnt, at hvis man gaar tilbage til Valg i Enkeltmandskredse, vilde Følgen blive, at to af de store Partier vilde tage Kredsmandaterne, og de to andre store Partier vilde i det væsentlige være henvist til Repræsentation gennem Tillægsmandater, og derigennem vilde Folketingsmændene af disse to Partier blive en Slags andenklasser Folketingsmænd. Jeg ved ikke, hvad man egentlig har ment med dette Udtryk: andenklasser Folketingsmænd. Jeg maa jo antage, at man her har taget Sigte paa det Omdømme, som disse Folketingsmænd nyder i Befolkningen, thi her i det høje Folketing er der ingen Forskel paa, om et Medlem sidder som Indehaver af et Amandat eller som Indehaver af et Suppleringsmandat. Men jeg tror heller ikke, der er nogen som helst Grund til at anlægge denne Betragtning paa Indehaverne af Tillægsmandater, hvad angaar den Opfattelse af disse Personers Virksomhed, som er til Stede i Befolkningen. Thi der er ikke nogen som helst Tvivl om, at Indehaveren af et Suppleringsmandat, som har været opstillet — og det skal han jo have været — i en eller anden Kreds og ikke dør har opnaaet Kredsvalg, vil af sine Partifæller indenfor denne Kreds blive opfattet som dennes egentlige Repræsentant; og af Vælgerne, som hører til andre Partier end hans eget og det Parti, som har gennemført Kredsvalget i den vedkommende Kreds, vil han blive betragtet som Kredsen akkurat lige saa nærstaaende som den egentlige Kredsrepræsentant. Jeg skønner derfor ikke, at der i denne Betragtning er nogen som helst Realitet, som kan stille sig hindrende for Gennemførelsen af den Ordning, jeg her vil foreslaa.

Man frygter saa for, at en Tilbagevenden til Valg i Enkeltmandskredse skal vise sig særlig uheldig for de mindre Partier i de saakaldte Kampkredse, idet lokalpolitiske Synspunkter, naar Enkeltmandskredsvalg gennemføres, skulde faa